



Veiligheidsregio IJsselland

Beleidsplan 2012 - 2014

Vastgesteld door het Algemeen
Bestuur op 21 december 2011

Inhoud

Inleiding	5
Documenten beleidscyclus	5
Samenvatting en bestuurlijke keuzes	7
1 Missie en visie	11
2 Het veiligheidsnetwerk	12
2.1 Verlengd lokaal bestuur	12
2.2 Crisispartners	12
3 Risicobeheersing	15
3.1 Wat is risicobeheersing?	15
3.2 Capaciteitanalyse	16
3.3 Risicomonitor	17
3.4 Verplichte advisering	17
3.5 Niet verplichte advisering	18
3.6 Gerealiseerde doelen in 2014	18
3.7 Wanneer doen we wat?	19
4 Operationele voorbereiding	20
4.1 Wat is operationele voorbereiding?	20
4.2 Beoogde operationele prestaties	21
4.3 Herstelfase	24
4.4 Gerealiseerde doelen in 2014	24
4.5 Wanneer doen we wat?	24
5 Informatiemanagement	26
5.1 Wat is informatiemanagement?	26
5.2 Gerealiseerde doelen in 2014	27
5.3 Wanneer doen we wat?	27

6	Kwaliteitszorg	28
6.1	Wat is kwaliteitszorg?	28
6.2	Gerealiseerde doelen in 2014	28
6.3	Wanneer doen we wat?	29
7	Meldkamer	30
7.1	Meldkamer Oost Nederland als informatieknooppunt	30
7.2	Gerealiseerde doelen in 2014	31
7.3	Wanneer doen we wat?	31
8	Brandweer	32
8.1	Wat is brandweertzorg?	32
8.2	Gerealiseerde doelen in 2014	32
8.3	Wanneer doen we wat?	33
9	GHOR	34
9.1	Wat is de GHOR?	34
9.2	Gerealiseerde doelen in 2014	34
9.3	Wanneer doen we wat?	35
10	Gemeenten	36
10.1	Gerealiseerde doelen in 2014	36
10.2	Wanneer doen we wat?	37
11	Communicatie	38
11.1	Risicocommunicatie	38
11.2	Crisiscommunicatie	39
11.3	Gerealiseerde doelen in 2014	40
11.4	Wanneer doen we wat?	40

12	Samenwerking met burgers	41
12.1	Gerealiseerde doelen in 2014	42
12.2	Wanneer doen we wat?	42
13	Financieel meerjarenperspectief	43
	Epiloog - Blik om ons heen en vooruit	45
	Bijlage 1 - Regionaal Repressief Dekkingsplan	46
	Bijlage 2 - Oefenbeleidsplan Veiligheidsregio IJsselland	47
	Bijlage 3 - Overzicht Financieel Meerjarenperspectief	48

Inleiding

Met het Beleidsplan 2012 – 2014 van Veiligheidsregio IJsselland bouwen we voort op de bestuurlijke agenda van het Beleidsplan 2010-2011. Het ambitieniveau van het Beleidsplan 2010-2011 was om uiterlijk in 2014 aan de Wet veiligheidsregio's te voldoen. Dit ambitieniveau handhaven we voor de komende beleidsperiode. Echter, dit nieuwe beleidsplan loopt door tot 2014. Er zijn dan ook ambities opgenomen die verder gaan dan uitsluitend de wettelijke taak.

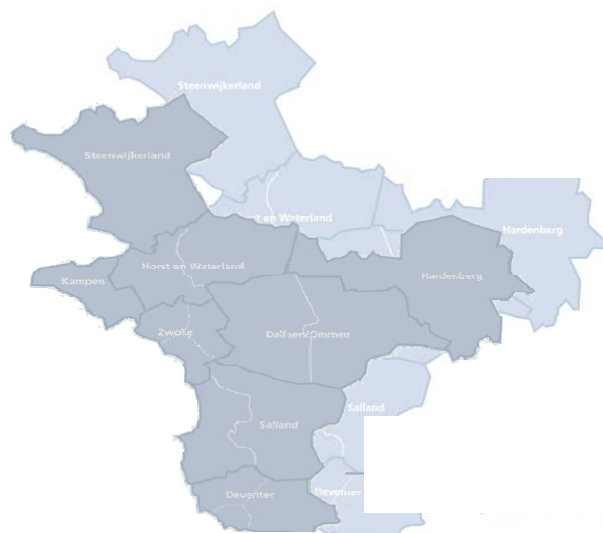
Met dit beleidsplan formuleren we onze plannen en ambities voor de komende jaren en verbinden daaraan concrete beleidsvoornemens. We laten zien waar we momenteel staan als veiligheidsregio, wat we in 2014 bereikt willen hebben en wat we daarvoor ondernemen.

Resultaten behalen kunnen we niet alleen. Wij zijn een netwerkorganisatie. We coördineren de inzet van diverse organisaties, binnen en buiten de organisatie veiligheidsregio, zowel bij de voorbereiding als tijdens een ramp of crisis. Ook doen wij een beroep op de actieve burger. Dit beleidsplan is geschreven vanuit de missie van onze veiligheidsregio:

Veiligheid: voor elkaar!

Documenten beleidscyclus

Het beleidsplan is een parapludocument dat wij eens per vier jaar opstellen. Voor elk jaar maken we een jaarschijf: de programma begroting. Nieuw beleid nemen wij op in de voorjaarsnota. Met de bestuursrapportage melden we jaarlijks wat de stand van zaken is rond de gestelde doelen. De teamplannen worden afgestemd op de jaarschijf van het beleidsplan en de programmabegroting. Met de marap cyclus sturen we op de voortgang van de teamplannen.



Het beleidsplan bevat volgens artikel 14 van de Wet veiligheidsregio's in ieder geval: een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, de politie, en de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (zie hoofdstuk 4.2); een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de diensten en organisaties van de veiligheidsregio (zie hoofdstuk 5); een oefenbeleidsplan (zie bijlage 3); een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie zoals genoemd in de Wet veiligheidsregio's (zie hoofdstuk 3.4 en 3.5); de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om te voldoen aan de vastgestelde opkomst-tijden (zie bijlage 2).

De tabel hieronder bevat de planning van documenten beleidscyclus.

januari-maart	april-juni	juli-september	oktober-december
Resultaten afgelopen jaar	jaarverslag afgelopen jaar	resultaten januari - augustus lopend jaar	BERAP januari – augustus
Nieuw beleid komend jaar	voorjaarsnota nieuw beleid		Aanpassing programmabegroting komend jaar
Programma komend jaar	programmabegroting		

Tabel 1: planning documenten beleidscyclus



Samenvatting en bestuurlijke keuzes

Voortgang implementatie Wet veiligheidsregio's

De veiligheidsregio's hadden, na het in werking treden van de Wet veiligheidsregio's (en Besluiten) op 1 oktober 2010 een jaar de tijd om invulling te geven aan de eisen uit de wet. Dit betekent dat 1 oktober 2011 een belangrijk toetsmoment was om te zien in hoeverre de veiligheidsregio's zijn geslaagd in het implementatieproces. De stand van zaken in Veiligheidsregio IJsselland is als volgt:

- De gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2009 van kracht.
- Het algemeen bestuur stelt in de vergadering van 16 december 2010 het risicoprofiel vast (Wvr stelt 1e keer uiterlijk 1-4-2011).
- Het algemeen bestuur stelt op 31 maart 2010 het Beleidsplan 2010-2011 vast (Wvr stelt 1e keer uiterlijk 1-6-2011).
- Het conceptbeleidsplan 2012-2015 wordt in september 2011 ter vaststelling aangeboden aan het dagelijks bestuur.
- Het conceptcrisisplan wordt op 20 april vastgesteld door het algemeen bestuur (Wvr stelt 1e keer uiterlijk 1-10-2011).
- Het Beleidsplan 2012-2014 gaat samen met het Crisisplan ter consultatie naar de gemeenteraden.
- In de zomer 2011 licht de veiligheidsregio het crisisplan toe bij relevante crisispartners.
- Het convenant met Vitens wordt op 2 juli 2010 ondertekend. De onderhavige actielijst wordt op dit moment uitgevoerd.
- Het algemeen bestuur krijgt op 21 december 2011 het Crisisplan met inachtneming van eventuele nieuwe zienswijzen ter vaststelling aangeboden.
- Met Defensie wordt een convenant afgesloten. Defensie wil graag een landelijk modelconvenant. Deze vervangt ons huidige convenant. Defensie neemt initiatief voor het opstellen van het modelconvenant in samenwerking met het Veiligheidsberaad.
- Het convenant met de politie is in concept gereed (aangepast aan de Wvr).
- De veiligheidsregio bereidt het convenant Netbeheerders Energie en Gas voor. Dit is een landelijk modelconvenant en geldt voor ons met de crisispartners: Enexis, Cogas, Rendo, Tennet, Gasunie en Liander.
- Met ingang van 1 januari 2012 hebben we de voorwaarden gecreëerd om blijvend aan de wettelijke eisen rondom informatiemanagement te voldoen.

Samenvatting en bestuurlijke keuzes

Uitgangspunt is dat we willen voldoen aan de wettelijke vereisten. Daaraan wordt toegevoegd de niet wettelijke adviestaak over evenementen en het programma zelfredzaamheid. De veiligheidsregio is een netwerkorganisatie. Deze organisatie wordt vanuit de kolommen gedragen. Hierdoor wordt de coördinerende kracht en de netwerkorganisatie versterkt tot een professionele organisatie voor fysieke veiligheid.

IJsselland is een veilige regio. We hebben de risico's in kaart gebracht en ons voorbereid op rampen en calamiteiten. Ook de sociale cohesie en de nuchtere aanpak van de burgers in de regio speelt een rol op het gebied van veiligheid. Er wordt steeds minder onderscheid gemaakt tussen sociale en fysieke veiligheid. In de praktijk blijkt het ook vaak in elkaar over te lopen. De veiligheidsregio is in principe voor fysieke veiligheid ingesteld, maar we sluiten onze ogen niet voor het samengaan van fysieke veiligheid met sociale veiligheid.

Crisispartners

- We sluiten aan bij het Rijksherenoverleg voor het jaarlijkse verplichte overleg over de risico's in de regio om te voldoen aan artikel 15 Wvr.
- We hebben afspraken met onze burens voor het leveren van operationele bijstand.
- Congruent aan de nieuwe politieregio Oost-Nederland, overleggen we met de vijf veiligheidsregio's in Overijssel en Gelderland om af te stemmen en samen te werken.

Risicobeheersing

- We kennen de volgende vijf geprioriteerde risico's:
 - ziektegolf (inclusief dierziekten);
 - overstroming;
 - **brand in dichte binnenstad;**
 - verstoring drinkwatervoorziening;
 - paniek in menigten (zonder directe koppeling aan terrorisme).
- We voeren als niet wettelijke adviestaak de multidisciplinaire advisering op evenementen uit.
- We houden het risicoprofiel continu actueel door de risicomonitor.
- We inventariseren de restrisico's en laten die bestuurlijk vaststellen.
- We geven de hoogste prioriteit aan verbetering van de bereikbaarheid van bluswater en vaststelling van prioriteitswegen in historische binnensteden.



Operationele voorbereiding

De primaire taak is het beheersen van de effecten van incidenten gebaseerd op ons risicoprofiel. De operationele voorbereiding dient op orde te zijn. Daarnaast besteden we op grond van de capaciteitanalyse aandacht aan het voorkomen van incidenten aan de hand van de vijf geprioriteerde risico's.

In afwijking op artikel 2.5.1 van het Besluit veiligheidsregio's dragen we er zorg voor dat de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing tweejaarlijks gezamenlijk een oefening houden met een fictieve ramp of crisis.

We maken alleen de verplichte rampbestrijdingsplannen.

We gebruiken evaluaties van inzetten en oefeningen om onze operationele prestaties te monitoren en de kwaliteit van de hoofdstructuur te verbeteren.

Crisispartners betrekken we actief bij het hele proces van operationele voorbereiding. Waar wenselijk leggen we samenwerkingsafspraken met crisispartners vast in convenanten. Het bestuur heeft jaarlijks een bijeenkomst met relevante crisispartners.

Als beoogde operationele prestaties besluiten we dat wij, uitgaande van de operationele hoofdstructuur zoals beschreven in het crisisplan, in staat zijn de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren voor een GRIP 2-situatie of hoger, en tegelijkertijd een incident met een GRIP 1 karakter te bemensen. De organisatie is in staat om onafgebroken te functioneren.

Informatiemanagement

We schrijven in 2012 een meerjarenprogramma informatiemanagement 2012-2014 en voeren dit uit.

Kwaliteitszorg

We hebben een samenhangend stelsel van kwaliteitssystemen ingevoerd als onderdeel van de bedrijfsvoering.

We evalueren multidisciplinaire oefeningen en incidenten vanaf GRIP 2 en vertalen dit in verbeterpunten.

We hebben de organisatie zo ingericht, dat we leren van inzetten en oefeningen.

Brandweer

Brandweer IJsselland is geregionaliseerd.

De brandweer voldoet aan de opkomsttijden en kwaliteitseisen of wijkt daar beargumenteerd vanaf.

Het dekkingsplan is actueel.

We hebben een effectbestrijding op maat, gebaseerd op risicodifferentiatie.

De brandweer is makelaar in het netwerk van partners en doelgroepen, rekening houdend met de sociale cohesie.

De innovatie van de brandweer is gebaseerd op landelijke initiatieven en op oplossingen van onderop uit de korpsen.

GHOR



We hebben overeenkomsten gesloten met de relevante zorgaanbieders over hun voorbereiding op rampen en crises, met de eigen verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders voor de verantwoorde zorg als uitgangspunt.



GHOR neemt een herkenbare positie in binnen de veiligheidsregio.

GHOR heeft inzicht in de mate van (individuele en gezamenlijke) voorbereiding van de zorgaanbieders op rampen en crises.

Gemeenten

Er is één regionaal team bevolkingszorg ingevoerd.

Communicatie

Medewerkers zijn op de hoogte van het doel en de werkwijze van veiligheidsregio IJsselland, kennen de activiteiten en dragen actief bij aan het uitdragen van de missie en visie van de veiligheidsregio.

Communicatieprofessionals van de vier kolommen kennen de organisatie van de crisiscommunicatie en kunnen binnen deze organisatie functioneren.

Crisispartners en burgers zijn op de hoogte dat de vier partijen (politie, brandweer, GHOR en gemeenten) op het gebied van veiligheid samenwerken om beter voorbereid te zijn op rampenbestrijding en om toenemende risico's bij rampen en crises beter te kunnen beheersen.

Burgers zijn op de hoogte van de risico's waarmee zij geconfronteerd kunnen worden en hun eigen verantwoordelijkheid daarbij en zijn bereid hun bijdrage daaraan te leveren (programma zelfredzaamheid).

Burgers

We hebben inzichtelijk gemaakt hoe burgers in veiligheidsregio IJsselland door sociale samenhang, zelf ongevallen, rampen en crises kunnen voorkomen, zich kunnen voorbereiden, een bijdrage kunnen leveren aan de bestrijding en nazorg kunnen verlenen.

We bevorderen de zelfredzaamheid van burgers in alle gemeenten in veiligheidsregio IJsselland.

We hebben een 'evenwichtiger' rolverdeling bereikt tussen burger en overheid in (fysieke) veiligheid.



1 Missie en visie

Mission Statement : Veiligheid: voor elkaar

Visie: Voor veiligheid zorgen we samen.
Iedereen draagt z'n steentje bij.

Als veiligheidsregio:

- kennen we de veiligheidsrisico's;
- regelen we de aanpak van risico's, rampen en crises;
- organiseren we samenwerking;
- zetten we deskundige medewerkers in met hart voor hun werk;
- werken we aan informatie;
- stimuleren we inwoners om hun steentje bij te dragen.

Onze ambitie is, dat veiligheidsregio IJsselland een veilige regio blijft. Daarom zijn de multidisciplinaire taken voor de aanpak van risico's, rampen en crises belangrijke speerpunten. Deze taken vereisen coördinatie, afstemming en samenwerking van de diverse hulpverleningsdiensten en crisispartners.

Wij hebben daarbij de volgende strategische doelen:

- we optimaliseren het risicoprofiel door monitoring en verbetering van de systematiek, met als doel een helder en geaccepteerd risicobeeld dat de grondslag vormt voor beleid en uitvoering;
- we zorgen voor een goed functionerende hoofdstructuur voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing door operationele voorbereiding;
- het bestuur en de operationele leiding zorgen voor een eenduidige regie;
- we hebben een goede informatiepositie;
- we bevorderen de zelfredzaamheid door afgestemde risico- en crisiscommunicatie;
- de partners binnen Veiligheidsregio IJsselland werken intensief samen met als motto: 'De kracht komt uit de kolommen'.

2 Het veiligheidsnetwerk

2.1 Verlengd lokaal bestuur

Veiligheidsregio IJsselland is een samenwerkingsverband tussen elf gemeenten, gebaseerd op de Wet veiligheidsregio's en de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er is sprake van verlengd lokaal bestuur. Onder de gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio IJsselland vallen de Brandweer, en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR). Daarnaast maken de elf gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie, de waterschappen en defensie, op basis van verschillende afspraken deel uit van het sturingsmodel van de veiligheidsregio.

De veiligheidsregio is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling. Dit stelt eisen aan de relatie met de gemeenteraden en colleges van de elf gemeenten die hiervan deel uit maken. De gemeenten zijn onze aandeelhouders, opdrachtgevers en samenwerkingspartners tegelijk. In die zin is er sprake van een bijzondere relatie, bestuurlijk beleidsinhoudelijk en operationeel. Wij zien die relatie primair als een bondgenootschap op het gebied van veiligheid. De gemeenten vervullen daarbij zowel de rol van opdrachtgever als die van opdrachtnemer in die zin dat veiligheidsregio en gemeenten elkaar iets te bieden en te leveren hebben. De veiligheidsregio kan niet functioneren zonder het beleidsinhoudelijke en financiële draagvlak van de betrokken gemeenten. Wij zullen de komende jaren nadrukkelijk investeren in onze relatie met de gemeenteraden en colleges van de elf gemeenten.

2.2 Crisispartners

De veiligheidsregio is een netwerkorganisatie die alle partijen met een rol in de fysieke veiligheid van Veiligheidsregio IJsselland samen wil brengen. Veiligheid vorm en inhoud geven is bij uitstek een gezamenlijke opgave. Beleid en operaties zijn succesvoller naarmate er sprake is van duurzame samenwerking, zowel met overheden en overheidsdiensten als met private partijen. Hun expertise en capaciteiten zijn onmisbaar om als regio gezamenlijk op te trekken in het voorkomen en zo nodig bestrijden van een ramp of crisis. We willen de komende jaren actief investeren in onze relatie met publieke en private crisispartners. Onze platform- en netwerkfunctie zien we als een wezenlijk instrument om te inspireren en te stimuleren en daardoor ook zelf geïnspireerd en extra gestimuleerd te worden.

Vooraf met publieke en private partners, die de zogeheten 'vitale infrastructuur' (nutsvoorzieningen, Telecom, telematica) onder hun hoede hebben, willen we de samenwerking, waarin wij de afgelopen jaren met convenanten en oefeningen al behoorlijk geïnvesteerd hebben, verder versterken. Continuïteitsmanagement is daarbij het sleutelwoord en heeft een hoge prioriteit.

We werken intensief samen met partners in de volksgezondheids- en zorgsector. Deze beschikken over expertise en capaciteiten waar wij gebruik van maken. Vanzelfsprekend blijven wij investeren in de relatie met de samenwerkingspartners van het eerste uur, zoals Defensie. Vooral op het operationele vlak onderzoeken we of samenwerking bij specialistische taken kan worden uitgebreid of geïntensiveerd.



Politie

Politie IJsselland werkt, op basis van een convenant, met de veiligheidsregio samen op het vlak van crisisbeheersing en grootschalig optreden. Tussen het bestuur van de veiligheidsregio en het regionaal college vindt inhoudelijk afstemming plaats. Politie IJsselland neemt met 1 fte deel aan het veiligheidsbureau om activiteiten op het gebied van operationele voorbereiding mede te organiseren.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor opsporing en vervolging. Een ramp of crisis is vaak een gevolg van (verwijtbaar) menselijk handelen of brengt strafbare gevolgen mee. Het OM heeft zich als doel gesteld het lokaal bestuur maximaal te ondersteunen met de mogelijkheden die het strafrecht biedt. Daarnaast zorgt het OM in overleg met de andere kolommen binnen de veiligheidsregio voor een zo goed mogelijke afstemming van elkaars processen. Een aantal maal per jaar oefent het OM mee met de veiligheidsregio en levert daarvoor bijdragen aan scenario's en de organisatie.

Waterschap

De taken van het waterschap zijn de waterkeringszorg, het waterkwantiteitsbeheer en het waterkwaliteitsbeheer. Daarnaast is een waterschap vaak ook verantwoordelijk voor wegenbeheer en vaarwegenbeheer. In het werkgebied van Veiligheidsregio IJsselland zijn zes waterschappen actief: Waterschap Groot Salland, Waterschap Velt en Vecht, Waterschap Regge en Dinkel, Waterschap Veluwe, Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Reest en Wieden. Waterschap Groot Salland is namens de zes waterschappen het aanspreekpunt in de koude fase voor Veiligheidsregio IJsselland. De dijkgraaf is adviserend lid van het algemeen bestuur.

Defensie

Defensie is een structurele veiligheidspartner tijdens rampen en crises in de Veiligheidsregio IJsselland. In de crisisbeheersingsorganisatie is vanaf GRIP 2 een vertegenwoordiger van Defensie (de Officier Veiligheidsregio) opgenomen in het ROT. Vanaf GRIP 3 wordt een vertegenwoordiger van Defensie (de Regionaal Militair Commandant of een vertegenwoordiger van de RMC) uitgenodigd in het GBT of bij GRIP 4 in het RBT.

Defensie stelt gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten beschikbaar daar waar de civiele kolommen niet tijdig kwalitatief en/of kwantitatief in eigen middelen kunnen voorzien.

Indien Defensiecapaciteit benodigd is voor het bestrijden van een crisis dient dit te worden aangevraagd volgens de procedure zoals omschreven is in het Handboek Bijstand. Toetsing hiervan alsmede het stellen van eventuele prioriteiten geschied door het NCC / LOCC of in het geval van bijstand aan het ministerie van Justitie door de afdeling Operationele Zaken en Incidentmanagement (OZI).

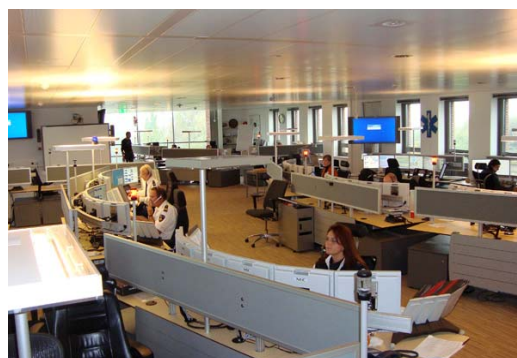


Convenantpartners

We werken samen met de nutsbedrijven en sluiten daarmee convenanten om de operationele voorbereiding af te stemmen. In 2010 hebben wij een convenant gesloten met Vitens. We bereiden het convenant Netbeheerders Energie en Gas voor. Dit is een landelijk model convenant en geldt met de crisispartners: Enexis, Cogas, Rendo, Tennet, Gasunie en Liander.

Samenwerking met de burens

Veiligheidsregio IJsselland heeft vijf buurregio's, waarmee wij in meer of mindere mate samenwerken. Met de VNOG hebben wij de Meldkamer Oost Nederland. Dit heeft tot gevolg dat wij het crisisplan, werkprocessen en alarmering op elkaar moeten afstemmen om eenduidigheid voor de meldkamer te garanderen. Met Twente hebben wij afspraken over het samen oppakken van de grensoverschrijdende samenwerking. Tussen IJsselland, VNOG en Twente is de afspraak gemaakt om evaluatoren uit te wisselen bij multidisciplinaire oefeningen. Met Flevoland zullen we in 2012 een GRIP 4 oefening rond de Hanzelijn organiseren en met Drenthe hebben wij onder andere afspraken over te leveren AGS diensten. Met Friesland zijn we een goede buur, maar hebben we nog geen concrete samenwerkingsafspraken. Uiteraard hebben wij ook afspraken over operationele bijstand met onze burens. Deze afspraken zijn vastgelegd in convenanten. Een lijst met reeds vastgelegde convenanten is als bijlage bij het crisisplan opgenomen.



Vooruitlopend op de nieuwe politiewet, zijn we in 2011 gestart met een structureel overleg tussen de vijf veiligheidsbureaus van Overijssel en Gelderland.

Provincie en Rijksheren

De provincie heeft een toezichhoudende taak. Dit betekent dat de provincie een liaison levert voor het bijwonen van de vergaderingen van het algemeen bestuur. Daarnaast organiseert de provincie Overijssel samen met de provincie Gelderland het jaarlijks overleg met de Rijksheren. Wij grijpen dit overleg aan om met de Rijksheren het jaarlijks gezamenlijk overleg over de risico's in de regio te voeren (artikel 15 Wvr).

Grensoverschrijdende samenwerking

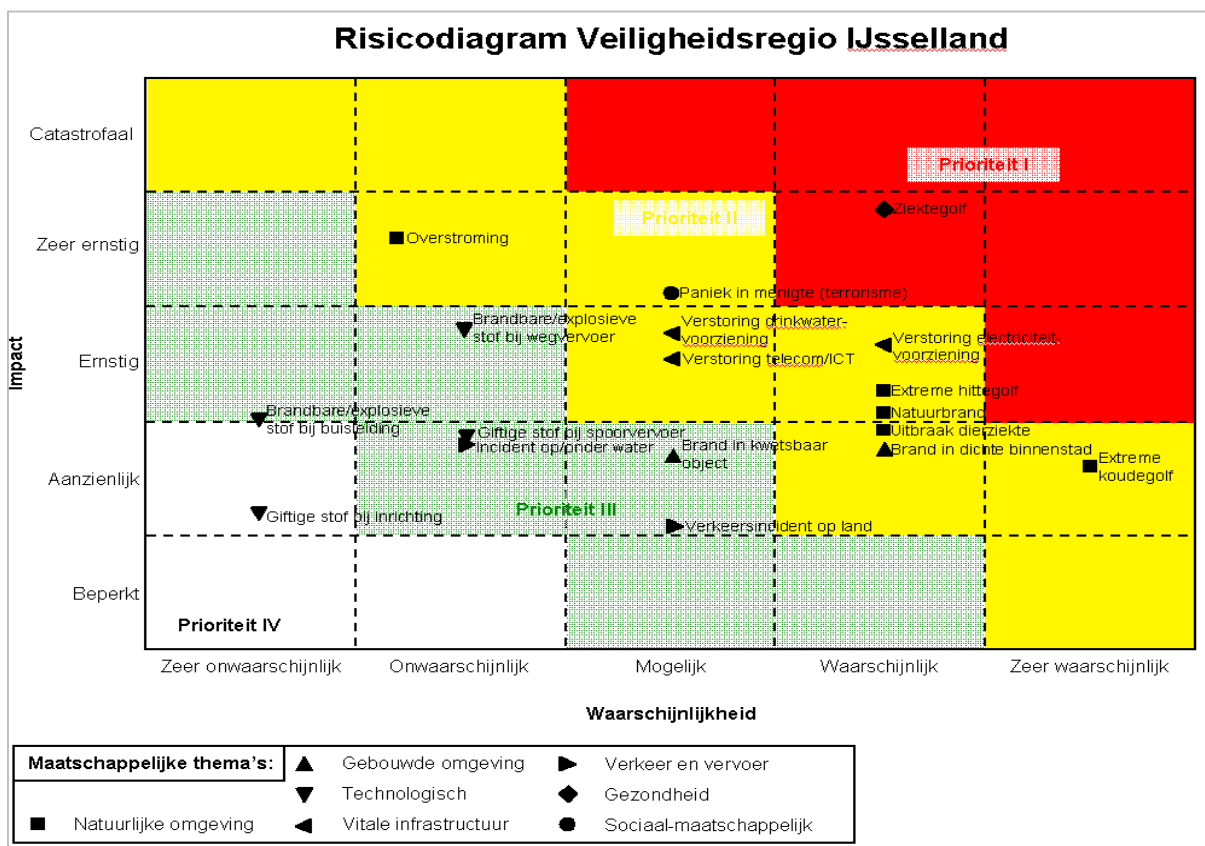
Samen met de veiligheidsregio's Drenthe en Twente en de gemeenten Coevorden en Hardenberg heeft Veiligheidsregio IJsselland met de aangrenzende Duitse regio Landkreis Graftschaff Bentheim een overeenkomst aangegaan met het oog op een goede afstemming op het gebied van zowel risicobeheersing als crisismanagement. Deze samenwerking zetten we voort.

3 Risicobeheersing

3.1 Wat is risicobeheersing?

Hoewel (fysieke) veiligheidsrisico's nooit helemaal zijn uit te sluiten, willen wij ze wel zoveel mogelijk beheersbaar houden. Dit doen we door vroegtijdige en structurele aandacht voor veiligheid te bevorderen en door onveilige situaties en omstandigheden zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. Centraal staat, dat alle betrokken partijen risico's onderkennen, inventariseren, analyseren en beheersen.

Uitgangspunt van dit beleidsplan is het risicoprofiel van Veiligheidsregio IJsselland. Welke risico's die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis, doen zich voor binnen onze regio? Om welke soorten branden, rampen of crises gaat het dan? En wat zijn hiervan de te verwachten gevolgen? Daar gaat het om bij het risicoprofiel. De informatie uit het risicoprofiel stelt de regio in staat om zijn operationele prestaties, in de vorm van menskracht en middelen, af te stemmen op de aanwezige risico's.



Het risicoprofiel bevat per gemeente in schema welke risico's zich kunnen voordoen. Hiermee hebben gemeenten informatie in handen waarin zij op lokaal niveau invulling kunnen geven aan risicobeheersing. Het profiel vormt ook de basis voor de risicocommunicatie met burgers, die daarmee de beoogde eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen bij het voorkomen van en het handelen in geval van onveilige situaties. Voor het bepalen van het risicoprofiel hebben we, in overleg met alle regiogemeenten, geïnventariseerd welke risico's zich kunnen voordoen, hoe waarschijnlijk het is dat die risico's zich voordoen en wat daarvan dan normaal gesproken de gevolgen zijn. Om de risicobronnen te bepalen, hebben we gebruik gemaakt van de provinciale risicokaart. Daarnaast is gekeken naar de bestaande rampbestrijdingsplannen en beschikbare landelijke inventarisaties.

Ook in onze regio kunnen zich alle typen rampen voordoen. Op basis van de systematiek voor het landelijk risicoprofiel zijn we uitgegaan van realistische rampscenario's. Daarmee bedoelen we de impact per scenario van een ramp of crisis die we normaal gesproken mogen verwachten. Vervolgens hebben we tegen elkaar afgezet wat de mate van waarschijnlijkheid is dat een ramp of crisis zich zal voordoen en wat de belangrijkste gevolgen kunnen zijn. De rampscenario's die op het kruispunt van deze twee parameters het hoogst scoren, brengen de grootste risico's mee. In het diagram op bladzijde 18 zijn onze veiligheidsrisico's opgenomen.

3.2 Capaciteitanalyse

Veiligheidsregio IJsselland heeft vijf risico's aangewezen voor een capaciteitanalyse.

De capaciteitanalyse leidt tot de volgende adviezen met de hoogste prioriteit:

Ziektegolf: de grootste winst wordt verwacht in de risicobeheersingfase door verbetering van de risicocommunicatie (zie hoofdstuk 11).

Overstromingen: beperking van het risico is onder andere mogelijk door het ophogen van dijken en betere compartimentering; dit gaat echter de bevoegdheden van de veiligheidsregio te boven. Wel zullen wij meedenken over oplossingen voor de lange termijn door onze expertise in te brengen in projecten op dit gebied. Samen met de waterschappen is een informatiekaart overstromingen ontwikkeld, die de komende jaren beheerd en geoefend zal worden. Nieuwe initiatieven hebben niet de hoogste prioriteit.

Brand in dichte binnensteden: verbetering van de bereikbaarheid van bluswater en vaststelling van prioriteitswegen heeft bij dit risico de hoogste prioriteit.

Verstoring drinkwatervoorziening: dit risico staat model voor uitval van diverse nutsvoorzieningen. De samenwerking met de nutspartners is opgepakt en met de betrokken drinkwater-, elektriciteit- en gasbedrijven is geoefend. De leerpunten hieruit verwerken wij en de samenwerking zetten wij voort.

Paniek in menigten: Dit risico wordt nader uitgewerkt in het kader van veiligheid bij evenementen. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van de landelijke handreiking.



De capaciteitanalyse leidt tot de conclusie dat we voor het grootste gedeelte tijdens een crisis adequate hulpverlening kunnen bieden. Onze risico's zijn hooguit gemiddeld en onvergelijkbaar met regio's als Rotterdam Rijnmond of Kennemerland. Voor extra hulpverlening investeren wij in bijstandsafspraken met onze buurregio's. Deze afspraken maken onderdeel uit van het crisisplan.

Het uitvallen van elektra of ICT heeft verstrekende gevolgen voor het eigen functioneren van de hulpdiensten. De continuïteit van de hulpverlening is dan in het geding. Ook wanneer de volksgezondheid of het milieu worden bedreigd, is 'continuïteitsmanagement' geboden. In 2009 heeft de samenleving de gevolgen van de dreigende griep пандemie aan den lijve ondervonden. Dat gold ook voor de politie, brandweer en GHOR. Het is een illusie om te denken dat bij een griep пандemie of soortgelijke bedreiging de hulpdiensten 100% continuïteit in hun capaciteit kunnen garanderen. We mogen dat de samenleving niet beloven en de samenleving mag het niet van ons verwachten. Wel kunnen we door adequaat continuïteitsmanagement per situatie keuzes maken welke processen wel en welke niet of in verminderde vorm doorgang zullen vinden. Met het transparant maken van de gemaakte keuzes en hierover te communiceren (risicocommunicatie), bieden we de burgers van IJsselland handelingsperspectief om hun zelfredzaamheid in dergelijke situaties te vergroten.

3.3 Risicomonitor

Risico's zijn niet statisch. Daarom zorgen we ervoor dat we een actueel beeld houden van de risico's. We houden het risicoprofiel dus actueel. Dit doen we met de risicomonitor, waarmee we onder andere een trendanalyse uitvoeren op het aantal en typen incidenten, de impact van recente gebeurtenissen, effecten van maatregelen en evaluaties van incidenten.

3.4 Verplichte advisering

De veiligheidsregio is adviseur van gemeenten en provincie op het gebied van fysieke en externe veiligheid en de daarmee samenhangende vergunningen. Aan de voorkant is vooral de wettelijke adviesfunctie van belang op basis van artikel 12 (milieu) en 13 (ruimtelijke ontwikkeling) van het Besluit externe veiligheid bij inrichtingen (Bevi).

We zorgen ervoor dat de wettelijk voorgeschreven adviesrol vanaf 2012 een integrale aanpak kent. Hierbij gaat het niet alleen om het puur toepassen van de regels, maar ook en vooral om het interpreteren en toepassen van het veiligheidsdoel achter die regels.

Een zelfde integrale aanpak staat op de agenda waar het de handhaving en het toezicht betreft voor de zogeheten BRZO bedrijven (Besluit Rampen en Zware Ongevallen) in de regio. De veiligheidsregio treedt meestal zelf niet op als vergunningverlener, handhaver of toezichthouder. Maar we kunnen in onze adviserende rol wel zorgen voor de ondersteuning van gemeentelijke processen en kennis aandragen. Hiertoe zullen we, samen met anderen, onze expertise verder uitbouwen.



3.5 Niet verplichte advisering

Het is een wens in IJsselland om de veiligheidsaspecten rond evenementen, een niet wettelijke adviestaak, gezamenlijk en gecoördineerd aan te pakken. Gemeenten hebben het primaat als het om de vergunningverlening rond evenementen gaat en vragen daarvoor advies aan de verschillende hulpverleningsdiensten. Uiteraard is er de verantwoordelijkheid van de organisator van een evenement voor een veilig en ordelijk verloop. Maar het is weer de gemeente die toeziet op het naleven van de verstrekte vergunning.

De veiligheidsregio heeft hier dus wettelijk gezien geen taak, maar kan wel faciliteren en adviseren.

Zo adviseren wij gemeenten over vergunningen rond risicovolle evenementen. De hulpverlening diensten benoemen voor hun taakveld de risico's, evenals de maatregelen die zijn getroffen ter preparatie op die risico's. De politie brengt de adviezen bij elkaar en zorgt voor het 'één loket' functie.

Wij ontwikkelen een digitale evenementenkalender, die behalve een zo compleet en actueel mogelijk overzicht van alle evenementen ook inzicht geeft in alle gegevens over een evenementenvergunning. Als veiligheidsregio zijn we daardoor in staat om gemeenten beter van dienst te zijn, en geven we hiermee uitvoering aan de 'smalle variant' van evenementenbeleid, zoals in 2011 door het bestuur vastgesteld. We volgen voor het evenementenbeleid de landelijke handreiking en doen mee aan de pilot van de evenementenassistent.

3.6 Gerealiseerde doelen in 2014

- We houden het risicoprofiel continu actueel door de risicomonitor.
- We inventariseren de restrisico's en laten die bestuurlijk vaststellen.
- We voeren de wettelijke en adviestaken uit.
- We voeren als niet wettelijke adviestaak de multidisciplinaire advisering op evenementen uit.

Gemeenten ontvangen informatie voor de lokale risicocommunicatie.

3.7 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- We ontwikkelen de risicomonitor. Het risicoprofiel, inclusief restrisico's, houden we actueel door de risicomonitor.
- De niet-wettelijke adviestaak, multidisciplinair adviseren over evenementen werken we verder uit.
- We adviseren het bevoegd gezag volgens onze wettelijke taak en vastgestelde niet-wettelijke adviestaken (aanwijzing bedrijfsbrandweer en toezicht en handhaving).
- We evalueren de effectiviteit van de gegeven adviezen.
- We maken de restrisico's inzichtelijk en leggen die aan het bestuur voor
- We volgen de landelijke handreiking evenementenbeleid en doen mee met de pilot evenementenassistent.

Activiteiten 2013 - 2014

- We stellen de capaciteitanalyse 2016 - 2019 vast en nemen dit op in het volgende beleidsplan.

4 Operationele voorbereiding

4.1 Wat is operationele voorbereiding?

De veiligheidsregio vervult een actieve en coördinerende rol bij de bestrijding van rampen en de beheersing van crises. Daarbij komt het aan op het functioneren van een multidisciplinaire organisatie die onder bestuurlijke en operationele regie slagvaardig kan opereren. In de komende jaren staat verdere versterking van de bestuurlijke en operationele slagkracht centraal.

Incidentbestrijding is een kwestie van effectief en efficiënt samenwerken. Daarin ligt voor de komende periode een van de opgaven. Het fundament daarvoor vormt de operationele hoofdstructuur die ons in staat stelt om als veiligheidsregio te voldoen aan de basisvereisten op het gebied van crisismanagement. In die hoofdstructuur hebben we onze taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van melding en alarmering, opschaling en leiding en coördinatie bij incidentbestrijding, informatiemanagement en crisiscommunicatie vastgelegd. De beschrijving van de hoofdstructuur staat in ons crisisplan.

We bereiden de hoofdstructuur voor. Deze stelt ons in staat om adequaat op te treden tijdens een ramp of crisis. Dit gebeurt door het maken en actueel houden van multidisciplinaire operationele plannen en door opleiding, trainen en oefenen. De hoofdstructuur bestaat uit de meldkamer en de teams CoPI (Commando Plaats Incident), ROT (Regionaal Operationeel Team), GBT (Gemeentelijk Beleidsteam) en het RBT (Regionaal Beleidsteam).

Plannen

De veiligheidsregio heeft de wettelijke zorg voor een beperkt aantal rampbestrijdingsplannen: voor de zogeheten BRZO bedrijven (Besluit Rampen en Zware Ongevallen). We zullen de komende jaren genoemde rampbestrijdingsplannen bekijken op operationeel relevante onderdelen, en deze bij voorkeur plaatsen binnen bestaande informatielijnen.

We hanteren een smalle en eenvoudige multidisciplinaire operationele planstructuur met documenten die in de praktijk bruikbaar zijn. Afspraken leggen we zoveel mogelijk generiek vast in het crisisplan. Eventuele aanvullingen en/of afwijkingen leggen we vast in een rampbestrijdingsplan (indien wettelijk verplicht) of informatiekaart. Ter voorbereiding op een eventueel incident verspreiden we deze digitaal.

We gebruiken evaluaties van inzetten en oefeningen om onze operationele prestaties te monitoren en de kwaliteit van de hoofdstructuur te verbeteren (zie hoofdstuk 6 Kwaliteitszorg).

Crisispartners betrekken we actief bij het hele proces van operationele voorbereiding.

Waar wenselijk leggen we samenwerkingsafspraken met crisispartners vast in convenanten. Het bestuur heeft jaarlijks een bijeenkomst met relevante crisispartners.



Opleiden, trainen en oefenen

Of we in onze regio in staat zijn om crisis- en rampsituaties succesvol te bestrijden, hangt nauw samen met de mate waarin de medewerkers van de veiligheidsregio, de hulpverleningsdiensten en de crisispartners voorbereid zijn. Opleiden, trainen en oefenen zijn de pijlers onder onze prestaties tijdens rampen en crises. Als we die prestaties willen verbeteren, zullen we ook onze leerprestaties moeten versterken.



De komende jaren gaan we extra werk maken van opleiden, trainen en oefenen (OTO). In het Oefen beleidsplan 2012-2015, dat onderdeel uitmaakt van dit beleidsplan, hebben wij de ambities en doelen uitgewerkt. Behalve om vakinhoudelijke kennis en kennis van procedures gaat het ook om handelingsvaardigheid. De daarop afgestemde oefeningen zijn realistisch en gericht op resultaat.

In het functionarissenvolgsysteem volgen en toetsen we medewerkers in de mate waarin zij zijn opgeleid, getraind en geoefend. Ook de oefenmethodes zullen veranderen. We starten pilots in serious gaming en virtueel oefenen. De resultaten zullen we evalueren.

Artikel 2.5.1 van het Besluit veiligheidsregio's bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio er zorg voor draagt dat de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing jaarlijks gezamenlijk een oefening houden met een fictieve ramp of crisis. We hebben met de pilot van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid meegedaan om de zelfevaluatie op dit onderdeel te testen. Uit onze ervaring blijkt dat een jaar te kort is om een cyclus van voorbereiden op een oefening, het houden van de oefening, het evalueren en het maken en implementeren van verbeteringen te voltooien. Wij stellen daarom ook voor om in afwijking van het Besluit veiligheidsregio's eenmaal in de twee jaar een dergelijke systeem oefening te houden.

4.2 Beoogde operationele prestaties

Uitgaande van de operationele hoofdstructuur zoals beschreven in het crisisplan, zijn wij in staat de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren voor een GRIP 2-situatie of hoger en tegelijkertijd een incident met een GRIP 1 karakter te bemensen. De organisatie is in staat om onafgebroken te functioneren.

De hoofdstructuur is opgebouwd volgens de uitgangspunten van de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP). Als leerpunt na een aantal incidenten nemen wij mee dat de GRIP soms te grofmazig werkt. Het opstarten van een Regionaal Operationeel Team (ROT) bijvoorbeeld kan volgens de norm correct zijn, maar in de praktijk overbodig.

Wij willen, zonder aan de waarde van de GRIP af te doen, dit instrument verfijnen. De verwachting is, dat het Referentiekader crisisbeheersing (knoppenmodel) daarbij behulpzaam kan zijn.

Hoewel voor elke regio beargumenteerd kan worden dat bij risico's als grootschalige overstromingen of een ziektegolf de hulpverlening in kwantiteit tekort zal schieten, kiezen wij ervoor ons primair te richten op de professionalisering van de hulpverlening op basis van de huidige capaciteit waarmee, volgens het risicoprofiel, verreweg de meeste incidenten adequaat bediend kunnen worden. Dus niet meer van hetzelfde (behalve samenwerkingsafspraken met buurregio's), maar gericht investeren op de zich snel wijzigende maatschappelijke vraag.

Brandweer

De beoogde operationele prestaties van de brandweer worden onderverdeeld in basisbrandweezorg en grootschalig optreden.

De operationele prestaties voor de basisbrandweezorg zijn vastgelegd in het Regionaal Repressief Dekkingsplan. Dit dekkingsplan is als bijlage 2 aan dit beleidsplan toegevoegd. Dit dekkingsplan is tevens de opmaat naar de beoogde operationele prestaties van het grootschalig optreden zoals bedoeld in het risicoprofiel.

GHOR

De geneeskundige voorbereiding kan geen standaard aantallen ambulances/hulpverleners benoemen. Inzet van bijvoorbeeld ambulances is afhankelijk van de aard van het letsel en de beschikbare capaciteit.

Team Bevolkingszorg

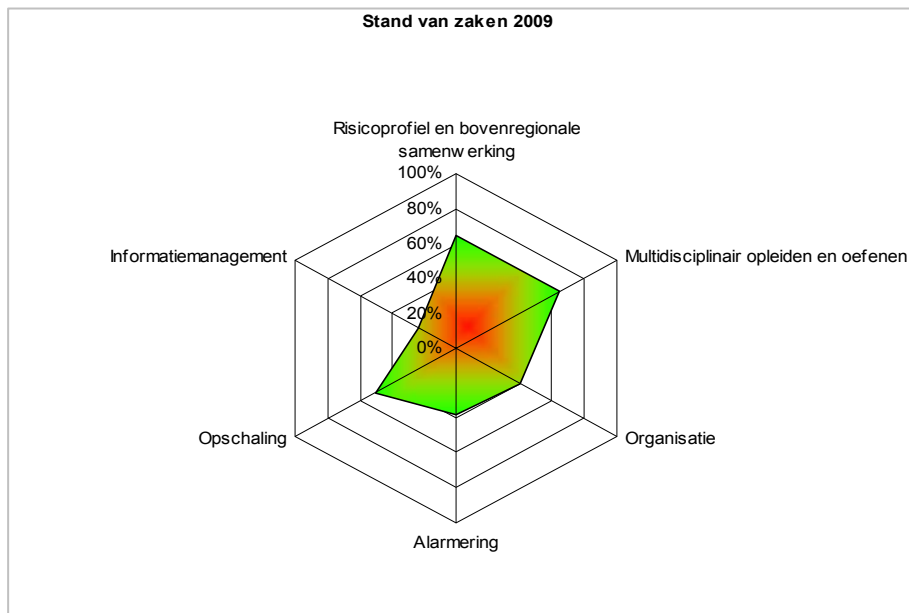
Gemeenten bundelen en stroomlijnen de hulpverleningsprocessen, waar zij verantwoordelijk voor zijn, in een regionaal opererend team bevolkingszorg. Het proces voorlichting wordt regiobreed georganiseerd. Bij de andere processen wordt vanuit vier clusters van gemeenten een team samengesteld, dat bij het niet beschikbaar zijn van functionarissen wordt aangevuld door collega's uit een andere cluster. Op deze wijze wordt het totaal aantal functionarissen beperkt. Door hen, onder regie van expertteams, op te leiden, te oefenen en te trainen en te voorzien van de noodzakelijke hulpmiddelen, wordt het uitvoeringsniveau op peil gebracht om, mede gezien het risicoprofiel, verreweg de meeste incidenten te kunnen verwerken.

Toetsing operationele prestaties

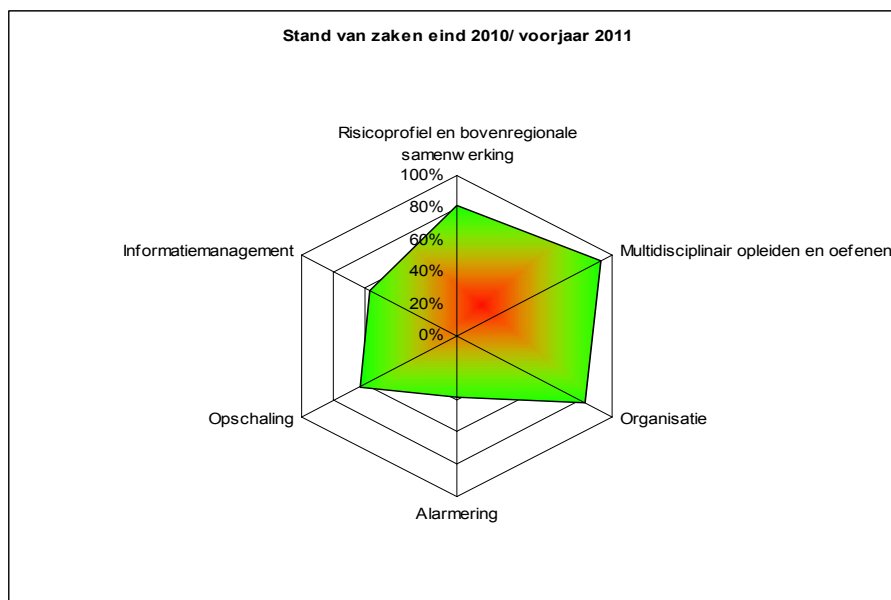
Veiligheidsregio IJsselland is nu tweemaal getoetst op haar operationele prestaties door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV). Naast andere inspectiecriteria zijn daarbij leidend de 'basisvereisten crisismanagement'. Deze zijn vastgesteld in het Besluit veiligheidsregio's. De basisvereisten richten zich op:

- Melding en alarmering
- Opschaling
- Leiding en coördinatie (organisatie)
- Informatiemanagement

Naast toetsing van de operationele prestaties, heeft de inspectie eveneens gekeken naar de mate van implementatie van de Wet veiligheidsregio's in Veiligheidsregio IJsselland, op de onderwerpen risicoprofiel, bovenregionale samenwerking, multidisciplinair opleiden en oefenen. De hierna volgende spindigrammen van de inspectierondes laten een positieve ontwikkeling zien, maar geven ook aan waar nog verbeterlagen nodig zijn. Deze onderwerpen worden nu actief opgepakt.



Figuur 2. Stand van zaken 2009.



Figuur 3. Stand van zaken 2011.

4.3 Herstelfase

Herstel omvat niet alleen de nazorg na een incident maar gaat over het bestrijden en managen van de 'crisis na de ramp'. Het gaat dan om vervolprocessen die hun eigen dynamiek kennen en om een daarop toegesneden organisatievorm vragen. De specifieke nazorg richt zich onder meer op de psychosociale hulpverlening, bevolkingsonderzoek en herstel van de fysieke en sociale infrastructuur. Daarnaast breekt een fase aan van onderzoek, inspecties, vraagstukken op het gebied van aansprakelijkheid en andere juridische en bestuurlijke processen. Tal van instanties, instellingen en organisaties willen informatie en vragen om verantwoording. We beschrijven onze rol in het hoofdstuk Gemeenten. Ten slotte is de herstelfase er ook een van evalueren en leren. Wat leert ons het incident en de bestrijding ervan? Welke lessen kunnen we daar uit trekken voor de toekomst en hoe zorgen we ervoor dat we het geleerde een volgende keer ook daadwerkelijk in de praktijk brengen? Dit beschrijven we in het hoofdstuk Kwaliteitszorg.

4.4 Gerealiseerde doelen in 2014

- We zijn in staat gezamenlijk effectief op te treden volgens plannen en procedures.
- We garanderen de continuïteit van hoofdstructuur en voeren daarvoor capaciteitsmanagement uit.
- De verplichte rampbestrijdingsplannen zijn vastgesteld.
- De geprioriteerde risico's uit het risicoprofiel zijn operationeel voorbereid.
- We brengen alle functionarissen uit de hoofdstructuur op het vereiste competentieniveau zoals vastgelegd in de Personele Regeling Operationele Functies (PROF).
- Het functionarisvolgsysteem is ingevoerd voor alle functionarissen in de hoofdstructuur.
- We hebben samenwerkingsafspraken en operationele voorbereiding met relevante crisispartners.
- De hulpverleningsdiensten voldoen aan beoogde operationele prestaties en opkomsttijden.

4.5 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012 en verder

- Specifieke operationele voorbereiding van door het bestuur geprioriteerde risico's en thema's samen met crisispartners.
- Wettelijk verplichte rampbestrijdingsplannen vaststellen.
- Niet-wettelijk verplichte plannen toetsen en besluit voorleggen aan bestuur over de continuïteit daarvan.
- Implementeren multidisciplinaire operationele plannen.
- Werkwijze crisisplan 2012-2014 invoeren.
- Plannen afstemmen met relevante crisispartners.
- Vaststellen competenties per team.
- Kaders interregionale samenwerking ter vaststelling voorleggen aan het bestuur.

Activiteiten 2012 en verder – vervolg

- Continuïteit van de hoofdstructuur organiseren door interregionale samenwerkingsafspraken.
- Uitvoeren meerjarenplan MOTO 2012 (Multidisciplinaire Opleiden, Trainen en oefenen) waarin is opgenomen.
- Eens per twee jaar uitvoeren toetsende oefening waaraan de hele hoofdstructuur meedoet.
- De teams CoPI en ROT volgen op het gebied van OTO minimaal drie activiteiten per jaar waarvan ten minste 1 simulatieoefening.
- De teams GBT en RBT volgen op het gebied van OTO minimaal twee activiteiten per jaar waarvan ten minste 1 simulatieoefening.
- Netwerk van, door bestuur aangewezen relevante crisispartners intensiveren en samenwerkingsafspraken eventueel vastleggen in convenanten.
- Fysieke ruimten CoPI, RCC (Regionaal Commando Centrum) en RBT op orde brengen.
- Invoeren functionarisvolgsysteem.

5 Informatiemanagement

5.1 Wat is informatiemanagement?

Informatie is een van de meest kritische succesfactoren bij het beheersen van een crisis. Informatie is naast mensen en middelen, de derde productiefactor voor een organisatie die de zorg voor veiligheid als belangrijkste taak heeft. De kwaliteit van het eenduidig beschikbaar hebben van up-to-date en vooral realtime informatie kan van doorslaggevende betekenis zijn voor het welslagen van de incidentbestrijding. De keerzijde van de medaille is dat de kwaliteit van de informatie daarmee ook het afbreukrisico van die incidentbestrijding mede bepaalt. Maar informatie en informatiemanagement spelen niet alleen een grote rol in de zogeheten warme fase. Ook voor risicobeheersing, de voorbereiding op incidentbestrijding en zelfs voor de herstelfase na een crisis vormen ze een van de essentiële pijlers.

Informatiemanagement behoort tot de wettelijke taken van de veiligheidsregio. We moeten onze informatiehuishouding continu op orde hebben. In de komende beleidsperiode investeren we in informatiemanagement om minimaal aan de wet te blijven voldoen.

We willen dat tijdens rampen en crises alle benodigde informatie onmiddellijk beschikbaar is voor de juiste mensen en teams. Overigens geldt dit niet alleen tijdens rampen en crises. Ook in de normale kantoor situatie moet dit goed geregeld zijn. Het gaat namelijk niet alleen om het verbeteren van de operationele informatievoorziening, maar ook om een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering. Managementinformatie is belangrijk om de organisatie goed te kunnen besturen en om de operationele prestaties te kunnen monitoren.

Netcentrisch werken

Netcentrisch werken betekent dat in het geval van een crisis alle operationele diensten en de gemeenten hetzelfde beeld hebben van die crisis en die informatie onderling kunnen delen. Netcentrisch werken, gekoppeld aan het Landelijk Crisis Managementsysteem (LCMS), geldt per 1 januari 2012 als de landelijke werkwijze voor informatieoverdracht binnen en tussen de veiligheidsregio's en hun crisispartners. Per 1 februari 2011 zijn we gestart met het project netcentrisch werken. De komende jaren gaan we werken aan de verdere implementatie en optimalisatie. We gaan de beschikbaarheid, het beheer en het ontsluiten van informatie bij de operationele diensten, gemeenten en onze crisispartners zodanig inrichten en organiseren dat er sprake is van een integrale aanpak. Belangrijkste doelstelling bij deze ambitie is dat de willekeurige betrokken functionaris kan beschikken over de juiste informatie, op het juiste moment. Deze informatie stellen we beschikbaar met LCMS. Op sleutelposities zijn adequaat opgeleide en toegeruste informatiemanagers werkzaam. De informatiemanagers vormen samen de informatieorganisatie binnen de crisisorganisatie. Zij beschikken over de vereiste middelen. Alle relevante documenten, zoals aanvalsplannen of informatiekaarten, maar ook telefoonlijsten en bestuurlijke netwerkkaarten, zijn via LCMS beschikbaar.

De verbetering van informatiemanagement vormt behalve de doorontwikkeling en optimalisatie van netcentrisch werken, ook de invoering en implementatie van operationele informatiesystemen. Voorbeelden hiervan zijn de brandweerprojecten Digitale Bereikbaarheidskaart en Mobiele Data Terminals.

Meerjarenprogramma informatiemanagement

Kwalitatief hoogwaardig informatiemanagement zien wij niet alleen als een belangrijke opgave voor onszelf en de operationele diensten van de veiligheidsregio. Als netwerkorganisatie willen wij onze strategische partners zoveel mogelijk betrekken bij het totaal van het informatiemanagement, met als doel om gezamenlijk als één virtuele overheid te kunnen opereren.

Met de aansluiting op de digitale snelweg die het project Netcentrisch werken met zich meebrengt, heeft Veiligheidsregio IJsselland de mogelijkheid om nog niet ontdekte kansen te benutten. Bijvoorbeeld integratie en mobiele beschikbaarheid van LCMS en Digitale Bereikbaarheidskaarten in hulpverleningsvoertuigen. Maar ook (live) streaming van videobeelden naar ROT en Actiecentra. Of beeldbellen, virtueel vergaderen in het RBT en mobiele beschikbaarheid van informatie op laptop, smartphone of tablet. Hiertoe zullen wij in 2012 een meerjarenprogramma 2012-2014 ontwikkelen en uitvoeren.

5.2 Gerealiseerde doelen in 2014

- We werken netcentrisch volgens de wet.
- Informatie die van belang is voor de bestrijding van rampen en crises is digitaal benaderbaar door teams en functionarissen binnen de hoofdstructuur.
- Medewerkers van de veiligheidsregio werken ook in de dagelijkse kantoor situatie volgens de netcentrische werkwijze samen.

5.3 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- Vanaf 2012 netcentrisch samenwerken binnen de hele hoofdstructuur.
- We komen met een voorstel voor de structurele invulling van het beheer van LCMS.
- Einddoelen 2014 uitwerken in een meerjarenprogramma informatiemanagement 2012 – 2014.
- Meerjarenprogramma 2012-2014 informatiemanagement vaststellen en jaarplan 2012 uitvoeren.

Activiteiten 2013-2014

- Meerjarenprogramma 2012 - 2015 uitvoeren aan de hand van jaarplannen 2013 -2015.

6 Kwaliteitszorg

6.1 Wat is kwaliteitszorg?

Kwaliteitszorg is het toepassen van diverse instrumenten (de kwaliteitssystemen) om het prestatie niveau van Veiligheidsregio IJsselland te garanderen en systematisch te verbeteren.

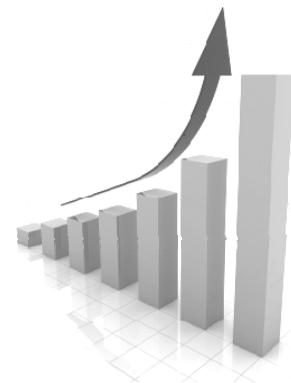
Veiligheidsregio IJsselland hanteert drie kwaliteitssystemen: het multidisciplinaire kwaliteitssysteem en de twee monodisciplinaire systemen van GHOR en brandweer.

We meten de kwaliteit met behulp van prestatie-indicatoren en het uitvoeren van audits. Daarbij zorgen we ervoor dat de administratieve lasten van de kwaliteitszorg beperkt blijven. Zowel per systeem als gezamenlijk. We houden rekening met andere kwaliteitsinstrumenten, waarmee we te maken krijgen (bijvoorbeeld toetsing door IOOV en IGZ).

Lerende organisatie

We zien het als onze opgave om op alle gebieden de prestaties te leveren die de regio, burgers en gemeenten, van ons mogen verwachten. Op onderdelen kan de veiligheidsregio daarbij optreden als kennis- en expertisecentrum. We zullen echter niet nalaten om ook ons eigen lerend vermogen te versterken. Er is een duidelijk besef dat we op het gebied van incidentbestrijding nog veel kunnen leren van elkaar en van anderen. Daarbij beschouwen we onze bestaande organisatie, werkwijzen en protocollen niet als maatgevend en grensbepalend. Evalueren en het delen en inzichtelijk maken van leermomenten betekent dat we moeten durven innoveren en daadwerkelijk veranderingen doorvoeren wanneer de kwaliteit van ons opereren daar om vraagt. Deze benadering resulteert onder meer in meer momenten en methodes op het gebied van informatieverstrekking, evaluaties en interview.

Onze coördinerende rol komt ook tot uitdrukking in het leerproces dat deel uitmaakt van de herstelfase. Er zijn inspecties en onderzoeken van bevoegde instanties maar we evalueren ook zelf en dus samen met onze partners. De conclusies en aanbevelingen die uit dit alles naar voren komen, moeten wanneer daartoe aanleiding is, leiden tot bijstelling van het crisisbeleid en de crisisaanpak. Dit gebeurt in samenhang en maakt integraal deel uit van de reguliere bedrijfsvoering. Met gebruik van de PDCA-cyclus zorgen we dat de geleerde lessen een integraal onderdeel van de kwaliteitszorg zijn.



6.2 Gerealiseerde doelen in 2014

- We hebben een samenhangend stelsel van kwaliteitssystemen ingevoerd als onderdeel van de bedrijfsvoering.
- We evalueren multidisciplinaire oefeningen en incidenten vanaf GRIP 2 en vertalen dit in verbeterpunten.
- We hebben de organisatie zo ingericht, dat we leren van inzetten en oefeningen.

6.3 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- Projectmatig opbouwen van het multidisciplinaire kwaliteitssysteem.
- Continueren van de bestaande systemen brandweer en GHOR.
- Monitoren van de prestaties met behulp van prestatie-indicatoren.
- Multidisciplinaire oefeningen en incidenten vanaf GRIP 2 evalueren en vertalen in verbeterpunten.
- Afspraken maken over de manier waarop geconstateerde verbeterpunten leiden tot verbeteringen.

Activiteiten 2013- 2014

- Continueren van de drie kwaliteitssystemen.
- Monitoren van de prestaties met behulp van prestatie-indicatoren.
- Proces 'leren van verbeterpunten' uitvoeren.

7 Meldkamer

7.1 Meldkamer Oost Nederland als informatieknooppunt



De veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het inrichten en in stand houden van een gemeenschappelijke meldkamer voor de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak. Het Regionaal College draagt zorg voor de instandhouding van de meldkamer van de politie als onderdeel van de gemeenschappelijke meldkamer. Hetzelfde geldt voor de Regionale Ambulancevoorziening, die zorgt voor de meldkamer ambulancezorg als onderdeel van de gemeenschappelijke meldkamer.

Veiligheidsregio IJsselland beschikt over een gezamenlijke meldkamer met Veiligheidsregio NOG, Politie IJsselland, Politie NOG en de Regionale Ambulancevoorzieningen IJsselland en NOG. De Meldkamer Oost Nederland (MON) is fysiek gevestigd in Apeldoorn. De gemeenschappelijke regeling MON is statutair gevestigd te Zwolle. Dit betekent dat Veiligheidsregio IJsselland het bestuur van de MON ondersteunt.

De meldkamer vormt een belangrijke schakel tussen de bevolking en de hulpverlening (brandweer, politie en geneeskundige hulpverlening). In de missie/visie van de MON is betrouwbaarheid een belangrijk uitgangspunt. De MON vervult de volgende functies:

- het aannemen van de hulpvragen die binnenkomen;
- inzetten en aansturen van hulpverlening;
- het organiseren van hulpverlening bij grotere incidenten, zoals rampen en crises;
- ondersteuning van hulpverlening op straat, zowel als vraagbaak als in het actief meedenken met de eenheden en deze voorzien van relevante informatie.

De medewerkers moeten over een hoge mate van professionaliteit en vakbekwaamheid beschikken. Dit wordt gerealiseerd door uitgebreide selectie en training. Daarnaast beschikken zij in hun werkomgeving over de nieuwste technieken en systemen.

In 2011 zijn calamiteitencoördinatoren (Caco's) aangesteld, die 24 uur per dag beschikbaar zijn om leiding te geven na grootschalige alarmering volgens de criteria die zijn vastgesteld in het crisisplan. Centralisten en Caco's van de MON dienen getraind en geoefend te worden, samen met de andere partners in de hoofdstructuur.



7.2 Gerealiseerde doelen in 2014

- Meldkamer Oost Nederland (MON) heeft een multidisciplinair front-office.
- De continuïteit van de meldkamer is gewaarborgd.

7.3 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- Samen met partners binnen MON plannen opstellen voor een multidisciplinair front-office.
- Consequenties van de MON op de hoofdstructuur evalueren.
- Afspraken maken met partners binnen MON over het afhandelen van andere spoedeisende meldingen tijdens een incident of crisis.
- Deelname van de Caco's en meldkamermedewerkers aan oefeningen betreffende de hoofdstructuur en de voorbereiding hiervan.
- Samen met partners binnen MON continuïteitsplan MON opstellen.

Activiteiten 2013- 2014

- Het continuïteitsplan MON implementeren.
- Invoeren multidisciplinaire front-office.

8 Brandweer

8.1 Wat is brandweezorg?

De brandweer is belast met de uitvoering en coördinatie van risicobeheersing en de basisbrandweezorg (brandbestrijding en hulpverlening). Daarnaast levert de brandweer een bijdrage aan de multidisciplinaire voorbereiding op rampen en crises. Veiligheidsregio IJsselland heeft 11 lokale korpsen, 800 vrijwilligers en 144 beroepskrachten.

We organiseren samenwerking voor een krachtige en slagvaardige brandweezorg. Volgens de wet dienen wij de brandweer te regionaliseren. Wij hebben hiervoor een projectorganisatie ingesteld, met als doel een in fasen te regionaliseren brandweer. Het proces is per 1 januari 2014 afgerond. We zorgen dat het personeel aan de kwaliteitseisen van het Besluit personeel veiligheidsregio's voldoet door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Het dekkingsplan brandweer maakt onderdeel uit van dit beleidsplan (bijlage 2). We evalueren incidenten en leren daarvan (zie hoofdstuk 6 Kwaliteitszorg).

8.2 Gerealiseerde doelen in 2014

- Brandweer IJsselland is geregionaliseerd.
- De brandweer voldoet aan de geldende opkomsttijden en kwaliteitseisen of wijkt daar beargumenteerd vanaf.
- Het dekkingsplan is actueel.
- We hebben een effectbestrijding op maat, gebaseerd op risicodifferentiatie.
- De brandweer is makelaar in het netwerk van partners en doelgroepen, rekening houdend met de sociale cohesie.
- De innovatie van de brandweer is gebaseerd op landelijke initiatieven en op oplossingen van onderop uit de korpsen.
- De brandweer is een lerende organisatie.



Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- Project 'Vorming brandweer IJsselland'.
- We registreren en meten de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en gebruiken dit als input voor het actualiseren van het dekkingsplan.
- We bundelen kennis met de focus op brandveiligheid en (verdere) opbouw van kennis op basis van evaluatie en analyse van incidenten.

Activiteiten 2013-2014

- het risicoprofiel onderscheiden in onderwerpen en objecten (gradatie risico's). De inrichting en organisatie van de brandweer is daarop afgestemd. Eenduidige interpretatie van normen (vb: 2-zijdig vluchten). Er is een afstemmingsoverleg voor deze situaties;
- een brandevaluatiesysteem, in samenwerking met landelijke organisaties, dat een analyse, evaluatie en leereffecten van branden omvat met het doel de risicobeheersing te vergroten, risicovolle situaties te voorkomen en handhaving te verbeteren;
- herbezinning op de organisatie, afbakening en herinrichting van de specialismen. Deze herbezinning richt zich in elk geval op: duiken, natuurbrandbestrijding, ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen, specialistische voer- en vaartuigen;
- het niveau (inter)regionaal – cluster – gemeente waarop het specialisme wordt uitgevoerd, is bepaald en geborgd;
- er is een 'imitatiesysteem' beschikbaar dat ons in staat stelt elders ontwikkelde innovaties snel te kunnen identificeren en te implementeren indien maatschappelijk rendement en/of kwaliteit van de dienstverlening aantoonbaar wordt verhoogd. De te imiteren innovaties richten zich niet uitsluitend op techniek maar juist ook op niet-technische innovaties; het informatie- en kennismanagementsysteem wordt gevoed door brand- en HV-evaluaties, klanttevredenheid evaluaties, eigen medewerkers en andere relevante bronnen die bepalen welke imitaties nodig zijn. De veiligheidsregio stelt informatie en kennis ten behoeve van de toekomstige landelijke brandweerorganisatie ter beschikking.

9 GHOR

9.1 Wat is de GHOR?

De GHOR zorgt voor een goede geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen in Veiligheidsregio IJsselland. Deze hulpverlening sluit goed aan op de activiteiten van de multidisciplinaire samenwerkingspartners. Dit doet de GHOR door vanuit een proactieve en flexibele rol de samenwerking tussen de zorgaanbieders te stimuleren, in ieder geval voor zover dit leidt tot betere prestaties bij rampen en crises. De eigen verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders is daarbij uitgangspunt. Dit betekent dat een goede relatie met de zorgaanbieders belangrijk is.

De GHOR heeft als kerntaak om de reguliere gezondheidszorg naadloos te laten opschalen van dagelijkse omstandigheden naar grootschalig optreden. De GHOR bevindt zich daarmee op het snijvlak van de gezondheidszorg (privaat en publiek) en de publieke veiligheidszorg. Het gaat daarbij om drie processen:



- coördinatie van (de voorbereiding op) de geneeskundige hulpverlening somatisch bij ongevallen en rampen;
- coördinatie van (de voorbereiding op) de psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen (PSHOR);
- coördinatie van (de voorbereiding op) de opgeschaalde publieke gezondheidszorg (OPG).

De GHOR is uitsluitend verantwoordelijk voor de coördinatie van (de voorbereiding op) deze processen en het maken van afspraken hierover met de ketenpartners. De uitvoering van de primaire zorgprocessen ligt bij die ketenpartners. De directeur Publieke Gezondheid heeft als ketenregisseur een stimulerende, faciliterende en toetsende rol richting ketenpartners in de zorg.

9.2 Gerealiseerde doelen in 2014

- We hebben overeenkomsten gesloten met de relevante zorgaanbieders over hun voorbereiding op rampen en crises, met de eigen verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders voor de verantwoorde zorg als uitgangspunt.
- GHOR neemt een herkenbare positie in binnen de veiligheidsregio.
- GHOR heeft inzicht in de mate van (individuele en gezamenlijke) voorbereiding van de zorgaanbieders op rampen en crises.
- GHOR heeft inzicht in de prestaties van de GHOR-functionarissen.

9.3 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- We brengen de consequenties van de wijziging Wet publieke gezondheid (tweede tranche) in beeld en voeren die uit.
- We evalueren schriftelijke afspraken met zorgaanbieders en herzien die zo nodig.
- We maken de prestaties van zorgaanbieders en GHOR-functionarissen inzichtelijk met behulp van prestatie-indicatoren.
- We maken de bekwaamheid GHOR-functionarissen inzichtelijk en houden dit bij via het functionarisvolgsysteem.
- We positioneren GHOR duidelijk bij oefeningen en planvorming rond geneeskundige crises.

Activiteiten 2013 - 2014

- We onderhouden relaties met zorgaanbieders.
- We breiden het netwerk van zorgaanbieders waar nodig uit.

10 Gemeenten

De gezamenlijke gemeenten zorgen voor de processen van het team bevolkingszorg bij crises, ongevallen en rampen in Veiligheidsregio IJsselland. Deze hulpverlening sluit aan op de activiteiten van de multidisciplinaire samenwerkingspartners.

De gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor de herstelfase na een ramp. Herstel is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente, waar een incident zich heeft voorgedaan. Maar net zoals een ramp geen grenzen kent, beperkt de herstelfase zich doorgaans ook niet tot de gemeentegrenzen. Ook de kennis en ervaring die nodig zijn voor de herstelfase, reiken vaak over de grenzen van wat een gemeente aan eigen know how in huis heeft. Bovendien vraagt deze fase vaak gedurende een lange periode om veel extra capaciteit. Veiligheidsregio IJsselland ziet het als een prioriteit om gemeenten te adviseren en te faciliteren in de herstelfase na een ramp. De komende jaren willen we onze expertise op dat gebied verder uitbreiden. Dat gebeurt in eigen huis maar ook door gebruik te maken van het netwerk waarin we functioneren.



Onze toegevoegde waarde zit in het adviseren over en mede bouwen aan een geïntegreerde en interdisciplinaire aanpak van de herstelfase. Die aanpak is gericht op samenwerking tussen alle bij een herstelfase betrokken partners. We bieden daarbij ondersteuning aan het lokale beleid en faciliteren processen op gebieden als communicatie, informatie, schaderegistratie, psychosociale nazorg en herstel van fysieke schade.

De elf gemeenten in IJsselland werken samen bij de voorbereiding en de uitvoering en hebben hiervoor expertteams gevormd. In de veiligheidsdirectie worden de elf gemeenten vertegenwoordigd door de Regionaal Functionaris Gemeenten.

In 2012 implementeren we het regionale team bevolkingszorg, waaraan alle gemeenten naar draagkracht in personeel en organisatie bijdragen.

10.1 Gerealiseerde doelen in 2014

- De coördinerend functionaris draagt zorg voor de operationele voorbereiding van het team bevolkingszorg.
- Er is één regionaal team bevolkingszorg ingevoerd.
- Het team bevolkingszorg haalt de vastgestelde operationele prestaties.
- We adviseren en ondersteunen gemeenten in hun verantwoordelijkheid voor het herstelproces na een ramp of crisis.

10.2 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012:

- We voeren het regionaal team bevolkingszorg in (per 1 januari 2012).
- We stellen vast wat er nog moet gebeuren om het team bevolkingszorg optimaal te laten werken.
- We werken aan kwaliteitsversterking van het team bevolkingszorg door het invoegen van kwalificatie-eisen volgens het landelijk project GROOT¹.

Activiteiten 2013- 2014:

- We werken aan structureel opleiden, trainen en oefenen van het team bevolkingszorg;
- We maken de bekwaamheid van functionarissen inzichtelijk en houden dit bij in het functionaris volgsysteem.

¹ Het project 'GROOT' staat voor Opleiden - Trainen en Oefenen binnen de gemeentelijke rampenbestrijding en crisisbeheersing.

11 Communicatie

De veiligheidsregio is verantwoordelijk voor informatieverstrekking over rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het gaat om informatie over rampen en crises die de regio kunnen treffen, over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan en over de daarbij te volgen gedragslijn.

Een wezenlijk onderdeel van de communicatie vormen de bestuurlijke keuzes die zijn gemaakt om de risico's tot een acceptabel en verantwoord niveau te reduceren.

Risicocommunicatie is een taak van de gemeenten. Het is een van de middelen om bij te dragen aan zelfredzaamheid (zie ook hoofdstuk 13). Specifieke aandacht geven wij aan verminderd zelfredzame mensen met mentale of fysieke beperkingen die wel een zelfstandig leven leiden.

11.1 Risicocommunicatie

Wanneer wij ter ondersteuning van een meer effectieve crisisbeheersing werk willen maken van het nemen van eigen verantwoordelijkheid door burgers en bedrijven, ontkomen wij niet aan een grotere inzet op het gebied van risicocommunicatie. Risicocommunicatie heeft tot doel om mensen te laten weten aan welke risico's zij en de samenleving om hen heen kunnen blootstaan. Het regionale risicoprofiel en de risicokaart zijn daarbij belangrijke informatiebronnen.



Risicocommunicatie heeft ook tot doel om mensen te laten weten welke maatregelen al door wie getroffen zijn om die risico's te verminderen en wat zij zelf kunnen doen wanneer zich, ondanks die maatregelen, onverhoopt toch een ramp of crisis voordoet. De kans dat mensen in het laatste geval in paniek raken wordt daardoor verkleind en de kans dat zij zelf adequaat handelen groter. Risicocommunicatie kan op die manier een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van incidenten en het beperken van eventuele schade in het geval van een incident.

Bij risicocommunicatie streven we naar een gezamenlijke en samenhangende aanpak waarin de effectiviteit van de communicatie centraal staat. We proberen aan te sluiten bij het gevoel van urgentie en informatie zoekgedrag van burgers en bedrijven. Willen we bereiken dat de samenleving zich bewust is van de risico's in de woon- en werkomgeving en dat zij weten wat zij zelf kunnen doen, dan zullen we de risicocommunicatie beter moeten organiseren. Gerichte actie, samenwerking en innovatie zijn daarbij de sleutelwoorden. Als veiligheidsregio kunnen we daarbij optreden als netwerkregisseur, kennisleverancier en faciliterende organisatie.

In 2010 hebben we regiobreed de aanzet gegeven voor een actieplan Risicocommunicatie. In 2012 gaan we dit plan doorontwikkelen. Behalve om de samenwerking met en tussen gemeenten gaat het daarbij ook om de samenwerking en taakverdeling met respectievelijk publieke en private partijen. Ook moet er aandacht zijn voor de mate waarin en wijze waarop we burgers en bedrijven betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van risicocommunicatie. Bij de totstandkoming van de doorontwikkeling van risicocommunicatie treden we als veiligheidsregio coördinerend op.

11.2 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is niet langer het exclusieve domein van de overheid of van bij de bestrijding van crises betrokken instanties en hulpverleningsdiensten. Dat de boodschap van de overheid heilig is en dat de communicatiemiddelen die daarbij ingezet worden toereikend zijn om die boodschap effectief voor het voetlicht te krijgen, is achterhaald. De overheid is niet meer de enige zender in het geval van crisiscommunicatie en het richt zich niet meer alleen op de fysieke en technische verschijningsvorm van een incident. Mede door de komst van de nieuwe media kunnen we het boek van de crisiscommunicatie volgens die oude doctrine dichtslaan. We zijn toe aan een nieuw boek dat we vooral gezamenlijk in de regio moeten schrijven. In dat boek zullen verschillende hoofdstukken een plek moeten krijgen die gericht zijn op het verstrekken van informatie, het beperken van schade en het geven van betekenis aan een incident.

Crisiscommunicatie blijft tot doel houden om feitelijk te informeren over een ramp of incident en over oorzaak en gevolg. Behalve de technische en fysieke implicaties speelt daarbij ook de



maatschappelijke context om schade te beperken een belangrijke rol. Crisiscommunicatie is sterk onderhevig aan publieke opinievorming en die is weer van invloed op de autoriteitspositie en geloofwaardigheid van de betrokken bestuurlijke en operationele crisisbestrijders en het vertrouwen dat het publiek meer of minder in hen zal hebben. Behalve om feiten gaat het in crisiscommunicatie ook om emoties. Die doen zich niet alleen voor bij het publiek maar ook bij genoemde crisisbestrijders. In de communicatie moet er aandacht zijn voor die emoties. Dat stelt eisen aan strategie, timing en tone of voice.

Crisiscommunicatie en de impact ervan is, behalve aan een toegenomen media-aandacht, ook onderhevig aan de invloed van nieuwe media. Bij die nieuwe media, zoals Hyves en Twitter, is elke individuele burger domeineigenaar van de communicatie. Dus komen 'wij' er niet langer mee weg om 'onze' boodschap uitsluitend via 'onze' communicatiemiddelen de samenleving in te sturen.

Om te voldoen aan de wettelijke vereisten op het gebied van crisismanagement stellen we eisen aan de kwaliteit van onze crisiscommunicatie en aan de processen die de kwaliteit moeten waarborgen. Dat betekent dat we moeten blijven investeren op zowel inhoudelijke als organisatorische professionalisering. Bij de inhoudelijke professionalisering gaat het onder meer om de omgevingsanalyses, communicatiestrategieën en -scenario's, communicatiemethoden en -middelen en om de toepassing van nieuwe media. Daarbij hanteren we als doelen: het verstrekken van informatie, het bieden van handelingsperspectief en betekenisgeving. Bij de organisatorische professionalisering komt het vooral aan op effectief samenwerken en regie voeren. Crisiscommunicatie is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Samen met de gemeenten en andere crisispartners willen we op het niveau van de veiligheidsregio zowel aan de inhoudelijke als organisatorische professionalisering verder vorm en inhoud geven.

11.3 Gerealiseerde doelen in 2014

- Medewerkers zijn op de hoogte van het doel en de werkwijze van Veiligheidsregio IJsselland, kennen de activiteiten en dragen actief bij aan het uitdragen van de missie en visie van Veiligheidsregio IJsselland.
- Communicatieprofessionals van de vier kolommen kennen de organisatie van de crisiscommunicatie en kunnen binnen deze organisatie functioneren.
- Crisispartners en burgers zijn op de hoogte dat de vier partijen (politie, brandweer, GHOR en gemeenten) op het gebied van veiligheid samenwerken om beter voorbereid te zijn op rampen en om toenemende risico's bij rampen beter te kunnen beheersen.
- Burgers zijn op de hoogte van de risico's waarmee zij geconfronteerd kunnen worden en hun eigen verantwoordelijkheid daarbij en zijn bereid hun bijdrage daaraan te leveren (zelfredzaamheid).

11.4 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012- 2014

- We organiseren een veiligheidsdag 2012. De politie, brandweer, GHOR en gemeenten presenteren hun werkzaamheden op het gebied van risico- en crisiscommunicatie.
- De communicatieprofessionals van de vier kolommen en crisispartners nodigen wij uit om af te stemmen over de communicatie voor, tijdens en na een crisis.
- De communicatieprofessionals volgen een opleidingstraject crisiscommunicatie om beter te kunnen functioneren in crisiscommunicatie.
- Wij stemmen het crisiscommunicatieproces in crisissituaties met de crisispartners op elkaar af.
- Wij verlenen ondersteuning aan grootschalige projecten die een bestuurlijke impact hebben, zoals het programma zelfredzaamheid en het project vorming brandweer IJsselland.

12 Samenwerking met burgers

De tijd van de maakbare samenleving ligt achter ons. Het besef is doorgedrongen dat de overheid niet alles kan en hoeft te regelen. Niet louter en alleen omdat hiervoor de financiële middelen nu eenmaal ontbreken. Politiek-bestuurlijk is er grote consensus dat de samenleving ook zijn eigen verantwoordelijkheid moet nemen. Weliswaar zijn er in die samenleving nog altijd geluiden die duiden op te hoog gespannen verwachtingen over de inzet van de overheid, aan de andere kant zijn er ook duidelijke signalen van een toenemend verantwoordelijkheidsbesef bij burgers. Ook op het gebied van veiligheid. Voor zover het beeld nog bestaat van de totaal onwetende, onwillige en ontredderde burger in risicovolle situaties, moeten we daar snel van af. Het beeld dat burgers zich niet willen en kunnen redden, mag in elk geval niet langer de leidraad zijn voor ons denken en doen op het gebied van risicobeheersing. Maar zelfredzaamheid begint bij eigen verantwoordelijkheid. En op dat punt heeft de overheid en daarmee de veiligheidsregio een belangrijke taak te vervullen.



Ons vertrekpunt voor de komende periode is niet 'meer veiligheid door meer overheid' maar 'meer veiligheid door meer gemeenschappelijk handelen'. Gemeenschappelijk staat voor onze veiligheidsregio, de hulpverleningsdiensten, burgers, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties. Het gaat dus ook niet langer alleen om regelgeving, vergunningen, instructies en dwang maar meer en meer om onderling vertrouwen, publiekprivate samenwerking, informele contacten en afspraken en zelfsturende processen.

Van burgers en bedrijven meer verantwoordelijkheid vragen, betekent dat we ze ook iets te bieden moeten hebben. Op dat gebied zijn de verschillende hulpverleningsdiensten in IJsselland al actief. De GHOR stimuleert de zelfredzaamheid door impulsen te geven aan de EHBO en de AED geoefendheid binnen de regio. De politie werkt samen met private partijen op het gebied van preventie, de brandweer verruimt een deel van zijn controlerende rol voor 'pro-actie' nieuwe stijl.

In al die trajecten gaat het om het informeren, wegwijs maken en op sleeptouw nemen van de samenleving door burgers en bedrijven te betrekken bij en te committeren aan plannen en maatregelen.

Dat alles gaan we als veiligheidsregio de komende periode breed aanpakken. In 2012 ontwikkelen we een plan van aanpak dat voorziet in concrete projecten en activiteiten op het gebied van risicocommunicatie en voorlichting, educatie en cursussen, opleiden en oefenen. Daarbij wordt de samenwerking met publieke en private partijen (o.a. woningcorporaties, verzekeraars, bedrijfsleven, zorginstellingen) verder uitgebreid en geïntensiveerd. Ook onze interne samenwerking, dus de multidisciplinaire benadering, speelt daarbij een grote rol. Wanneer we willen bijdragen aan de beoogde kentering in de samenleving, kunnen we binnen de eigen gelederen niet achterblijven.

Gestimuleerd door de landelijke overheid en het groeiend besef van het nut en noodzaak gaan steeds meer veiligheidsregio's aan de slag met zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Nieuw in het IJssellandse programma is dat wordt gestreefd naar het bevorderen van de zelfredzaamheid in alle vier fases van de crisisbeheersing:

- ter voorkoming van een ongeval, ramp of crisis;
- ter voorbereiding op een ongeval, ramp of crisis;
- tijdens een ongeval, ramp of crisis;
- na afloop van een ongeval, ramp of crisis (nazorg).

Wat de IJssellandse aanpak verder bijzonder maakt is dat de zelfredzaamheid wordt bevorderd met sociale samenhang. Deze term doelt op de binding en betrokkenheid die mensen in meer of juist mindere mate onderling hebben met elkaar.

De effectiviteit van het programma wordt bevorderd door de inbreng en toepassing van wetenschappelijke inzichten en het doen van toegepast wetenschappelijk onderzoek naar de pilots. Hierbij is een samenwerkingsverband aangegaan met lectoraat 'Veiligheid en Sociale Cohesie' van de Hogeschool Windesheim.

12.1 Gerealiseerde doelen in 2014

- We hebben inzichtelijk gemaakt hoe burgers in veiligheidsregio IJsselland door sociale samenhang zelf ongevallen, rampen en crises kunnen voorkomen, zich kunnen voorbereiden en bestrijden en nazorg kunnen verlenen.
- We bevorderen de zelfredzaamheid van burgers in alle gemeenten in veiligheidsregio IJsselland.
- We hebben een 'gezondere' rolverdeling bereikt tussen burger en overheid in (fysieke) veiligheid.

12.2 Wanneer doen we wat?

Activiteiten 2012

- projecten ontwikkelen en uitvoeren op basis van de nulmeting gericht op zelfredzaamheid en burgerparticipatie in de gemeenten Olst/Wijhe en Zwolle;
- pilotprojecten in Olst/Wijhe en Zwolle onderzoeken op werking en effectiviteit;
- bevindingen en inzichten actief breed delen in de regio en benutten in vervolgpiloten.

Activiteiten 2013-2014

- vervolg ingezette activiteiten en projecten 2012;
- uitvoeren 1-meting gericht op zelfredzaamheid en burgerparticipatie ;
- evalueren Programma 'Zelfredzaamheid en Burgerparticipatie' (2013) en bepalen vervolgstappen.

13 Financieel meerjarenperspectief

Veiligheidsregio IJsselland is in opbouw. Daarom werd de rijksbijdrage (BDUR) tot nu toe jaarlijks verhoogd. Het Rijk heeft nu echter besloten een doelmatigheidskorting van 6% (€ 276.000) toe te passen en de laatste ophoging van de BDUR (€ 104.000) niet uit te keren.

Dit is een korting van € 380.000 op de BDUR, waarmee we tot nu toe geen rekening gehouden hebben. Wij verwerken deze korting in de begroting van Veiligheidsregio IJsselland en zullen de gemeenten er niet mee belasten. De gemeentelijke bijdrage is in 2011 met 11% gedaald en in 2012 daalt deze met € 78.000 (BTW compensatie). Wij brengen ook een deel van de loon-prijscompensatie voor een bedrag van € 13.990 ten laste van de regiobegroting.



Al deze maatregelen hebben tot gevolg dat vanaf 2013 er geen vrij besteedbare structurele ruimte in de begroting meer beschikbaar is. Dat is, gelet op de komende regionalisering van de brandweer niet wenselijk. Ook dient voor 2013 nog een aantal structurele knelpunten opgelost te worden. Daarom is in de voorjaarsnota 2011 besloten de door het Rijk aan Veiligheidsregio IJsselland toegekende BTW-overcompensatie (€ 377.000) in de begroting van veiligheidsregio IJsselland te laten.

Tot nu toe heeft de veiligheidsregio een terughoudend en sober financieel beleid gevoerd. Dat sobere beleid willen wij voortzetten. Onze intentie is om de gemeentelijke bijdrage niet te verhogen. Dat vergt terughoudendheid in de voorstellen, een scherpe besluitvorming en bovenal slim(mer) organiseren.

Uit het overzicht in bijlage 3 blijkt dat de rijksbijdragen (BDUR) stijgen en de gemeentelijke bijdragen dalen. De verhouding is vanaf 2011 zelfs zo dat de rijksbijdragen meer zijn dan de gemeentelijke bijdragen. Dit is in vergelijking met andere veiligheidsregio's opvallend.

Beschikbare structurele middelen voor nieuw beleid vanaf 2012

De financiële ruimte die nog beschikbaar is voor structurele dekking van kosten bedraagt inclusief de aanvulling op basis van de decembercirculaire afgerond € 366.000. Het algemeen bestuur van juni 2009 heeft besloten om de verhoging van de rijksbijdrage gefaseerd in te zetten. Het besluit houdt in dat we voor 2014 ervan uitgaan dat nog 25% van de financiële ruimte voor incidentele inzet beschikbaar is, vanuit de gedachte dat er altijd financiële ruimte beschikbaar moet zijn voor projectmatige inzet. Bij de oorspronkelijke financiële overzichten is uitgegaan van een te verwachten financiële ruimte uit de BDUR van € 1.6 miljoen. Hiervan moet conform het besluit, in 2014 nog € 400.000 beschikbaar zijn binnen de reguliere begroting voor projectmatige (incidentele) inzet. Dit is noodzakelijk gelet op de ontwikkeling van de veiligheidsregio en de onzekerheid over de verdere structurele kosten met betrekking tot netcentrisch werken, de afroming van de BDUR en regionalisering van de brandweer.

Door de verplichte regionalisering van de brandweer is het nog onduidelijk hoe het personeelsbestand eruit gaat zien. We beschikken over onvoldoende middelen om in structurele uitbreiding van personeel te voorzien. Dit betekent dat ontstane vacatures alleen incidenteel (maximaal tot 2014) worden ingevuld en wij uitbreiding van personeel niet honoreren. De invulling van vacatures zullen wij in het kader van slimmer organiseren toetsen.



Knelpunten

Wij zien de volgende voorzienbare knelpunten, waarvoor geen structurele dekking is:

- ondersteuning opleiden en oefenen, omdat met de uitbreiding van functies in de hoofdstructuur meer oefencapaciteit nodig is;
- trajectbegeleiding brandweer, door een nieuw opleidingssysteem bij implementatie van het Besluit personeel veiligheidsregio's;
- minder inkomsten uit het openbaar meldsysteem;
- kosten van piketten voor de hoofdstructuur;
- functioneel beheer van het systeem van netcentrisch werken (LCMS)
- overname van rijksmaterieel;
- aanschaf van een multidisciplinaire CoPI unit, nodig voor de gewenste versterking van de positie van het CoPI binnen de hoofdstructuur.

[Voor de onderbouwing van deze knelpunten verwijzen wij naar de Voorjaarsnota 2011.](#)

Epiloog – Blick om ons heen en vooruit

De maatschappelijke ontwikkelingen gaan snel, ook de veiligheidsregio's hebben daarmee te maken. Juist in tijden van verandering en onzekerheid zullen we onveranderd leiderschap in veiligheid tonen. Met het vizier duidelijk gericht op de doelen die we in 2015 bereikt willen hebben.

De politieorganisatie is volop in beweging. Dit jaar komt de politie wat betreft organisatie en beheer onder nationaal gezag. Een nationale korpschef zet onder verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie de lijnen uit. In Oost-Nederland gaan vijf politieregio's op in een nieuwe politieregio die de provincies Gelderland en Overijssel omvat.

De meldkamers (nu nog 25 + enkele bijzondere) zijn conform de (nog) huidige veiligheids-politieregio's georganiseerd. In deze vorm zullen ze over enkele jaren niet meer bestaan. We gaan op weg naar aanzienlijk minder meldkamers.

In 2012 zullen de veiligheidsregio's worden geëvalueerd op hun prestaties en functioneren. De minister van V&J heeft gesteld dat in deze kabinetsperiode de schaal van de veiligheidsregio's niet ter discussie staat.

We gaan wel op naar één Brandweer IJsselland, al het personeel komt in regionale dienst. Deze organisatieverandering moet op 1 januari 2014 zijn afgerond.

Met andere woorden: structuren, aansturing en grenzen zullen veranderen. Als bestuur van Veiligheidsregio IJsselland achten wij het onze verantwoordelijkheid om actief en tijdig in te spelen op deze ontwikkelingen. De MON is hiervan een sprekend voorbeeld.

Wij zullen ons een veiligheidsregio tonen die meebeweegt met maatschappelijke ontwikkelingen. Die niet alleen volgt maar ook inspeelt op veranderingen. Een veiligheidsregio die permanent werkt aan de noodzakelijke kennis en ervaring van haar medewerkers en haar werkprocessen en techniek(en), met name op het gebied van communicatie en informatiemanagement, weet te innoveren. Een veiligheidsregio die in staat is het handelingsperspectief van burgers en bedrijven te vergroten in een situatie van een ramp of een crisis. Die samenwerking met publieke en private crisispartners tot stand weet te brengen, waardoor de eigen verantwoordelijkheid en de zelfredzaamheid beter tot hun recht komen.



Bijlage 1: Regionaal Repressief Dekkingsplan

Het Regionaal Repressief Dekkingsplan maakt conform artikel 14 Wet veiligheidsregio's onderdeel uit van het beleidsplan. Gelet op de omvang van dit document is het separaat beschikbaar.

Het Regionaal Repressief Dekkingsplan beschrijft de voor de brandweer geldende opkomsttijden en geeft een beschrijving van de noodzakelijke voorzieningen en maatregelen om hieraan te voldoen.

Bijlage 2: Oefenbeleidsplan veiligheidsregio IJsselland

Het Oefenbeleidsplan veiligheidsregio IJsselland is gelet op de omvang van dit document separaat beschikbaar.

Het plan beschrijft de uitgangspunten en doelstellingen voor het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen in de beleidsperiode 2012-2014.

Bijlage 3: Overzicht financieel meerjarenperspectief

Meerjarenraming Veiligheidsregio IJsselland 2012 - 2014

Categorie	rekening*	begroting	begroting	Meerjarenraming	
	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten:					
Niet in te delen lasten		1.223.052	980.953	1.001	1.021
Exploitatielasten	3.270.942	1.580.278	2.059.478	2.101	2.143
Kapitaallasten	341.448	284.890	270.191	276	282
Kostenplaatsen	5.364.458	5.579.718	5.683.579	5.798	5.914
totaal lasten	8.976.848	8.667.938	8.994.201	9.176	9.360
Baten:					
Niet in te delen baten	7.128	3.131	3.131	4	4
Overige baten	977.239	201.000	247.810	253	258
Rijksbijdragen	4.300.481	4.340.000	4.637.566	4.731	4.826
Gemeentelijke bijdragen	4.515.917	4.123.807	4.105.694	4.188	4.272
totaal baten	9.800.765	8.667.938	8.994.201	9.176	9.360

Meerjarenraming BDUR 2012 - 2014

	2011	2012	2013	2014
BDUR uitkering meerjarenperspectief(circulaire 6-12-2010)	4.708.189	4.637.566	4.568.003	4.499.483
Per saldo structureel te ramen in de begroting (= uitkering 2014)	4.431.990	4.431.990	4.431.990	4.431.990
Incidenteel ten opzichte van de werkelijke uitkering	276.199	205.576	136.012	67.492